N. 244.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- Nieuws- COURANT. en Wetenschappelijk Blad.

Zaturdag den 12 November.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den November.

De afdeelingen van de tweede kamer der Staten-Generaal gaan steeds voort met het onderzoek der voordragten der begrootingswetten welke haar door de regering zijn aangeboden, en wel inzonderheid met die omtrent de uitgaven. Men verzekert dat het aantal ontwerpen nog door nieuwe zal worden vermeerderd en wel voornamelijk door een betreffende de regeling der oorlogskosten en de middelen om dezelve te bestrijden. Voor het einde der maand verwacht men den aanvang der openbare beraadslagingen over alle deze belangrijke financiële ontwerpen.

— Men verwacht, dat dezer dagen, men zegt zelfs nog heden, van wege het gouvernement mededeelingen aan de beide kamers der Staten-Generaal zullen gedaan worden.

— Van Munchen wordt, in dato den 29sten geschreven: » Daar wordt alhier gesproken van eene op gisteren afgekondigde dagorder, waarbij aan alle officieren strengelijk verboden wordt, om op publieke plaatsen of in groote gezelschappen over staats-zaken te spreken.

— De geest van oproer in Neuchatel is nog niet geheel gedempt. Sedert de komst van den Pruissischen Koninklijken commissaris, *von Pfuel*, hebben zich wel eenige gemeenten aan het wettig gezag onderworpen, doch de opstandelingen blijven nog steeds bijeen, en houden hun hoofdkwartier te St. Aubin; openlijk aankondigende, dat zij voornemens blijven, tegenstand te bieden en op de stad eenen nieuwen aanval te doen. In Neuchatel zelve hebben ook zware ongeregeldheden plaats gehad, en zijn onderscheidene personen deerlijk misbandeld, zonder dat de schuldigen naar verdienste gestraft zijn.

— De Warschausche dagbladen van 31 october behelzen wederom twee Keizerlijke bevelschriften waarbij en opzigte der poolsche legerafdeelingen van de generaals *Rosycki* en *Kaminski*, die naar Krakau en Gallicie de wijk genomen hebben, en van het overschot des poolschen hoofdlegers, hetwelk onder *Rybynski* op pruissisch grondgebied is overgegaan, hetzelfde wordt vastgesteld als ten aanzien der afdeeling van *Romarino*. De generaals en verdere officieren namelijk [illegible] land of Polen mögen terug keeren, zonder zij, door hunne verbreking van de bij de overgave van Warschau gesloten overeenkomst, en door hunne volharding in den tegenstand tegen de legers des Keizers, zich de weldaad eener algemeene kwijtscheldig onwaardig hebben betoond, ook te hunnen aanzien heeft de Keizer zich echter voorbehouden nader soortgelijke uitzonderingen te maken, als om bijzondere redenen voegzaam mogten geacht worden.

Bij voortduring schijnen er in Polen pogingen gedaan te worden, om onrust onder de menigte te stoken. De voorzitter van het voorloopig bestuur van dat koningrijk had ten minste eene bekendmaking uitgevaardigd, waarin hij de ingezetenen en voornamelijk de landlieden vermaant, om vooral geen geloof te slaan aan gerugten, die door kwalijkgezinde lieden verspreid worden, en volgens welke de wettige regering voornemens zoude zijn, om de boeren geheel en al aan de willekeur der adelijke landeigenaars over te laten. Hij verklaarde, dat de poolsche regering door den Keizer gelast was, om niet alleen te zorgen, dat de landlieden niet verdrukt wierden, maar ook om hen in het volle bezit hunner regten te handhaven, en om zich ernstig bezig te houden met de middelen, die het lot van den boerenstand konden verbeteren. . . . . .

— De *Gazette de France* zegt, in haar verslag van de beurs van den 5den: » De koers is heden onzeker geweest, zonder eenige vaste rigting te nemen. De fondsen zijn voor een oogenblik sterk gerezen, op een gerucht, van het aannemen der 24 artikelen door den koning van Holland; maar hetzij dat die tijding weinig crediet gevonden heeft, hetzij dat het eerste vuur spoedig bekoelde, de fondsen zijn zachtjes aan weder op dezelfde prijzen gevallen en eerder flaauw dan willig gebleven.

» De ministeriele dagbladen schijnen, zonder zich duidelijk daarwege uit te laten, te willen te kennen geven, dat de kamers niet geprorogeerd zullen worden, en deze omstandigheid heeft bijgebragt, om het vuur der speculanten, welke reeds op eene maand doodelijke stilte rekenden, te doen bekoelen.

— Een Amerikaansch blad, *Courant van de vallei van Gherry* benield, behelst de volgende advertentie: » Het is, van nu af, aan een iegelijk verboden, om mijne dochter *Betsy* te trouwen. — Geteekend *J. G. Miller*.

's GRAVENHAGE, den 10den November.

Heden is de centrale afdeeling der tweede kamer bijeengekomen.

Z. Exc. de minister van financien zal weldra eene conferentie met de centrale sectie der tweede kamer houden.

Naar men verzekert, zal het ontwerp omtrent de schatkistbiletten het eerst een onderwerp van beraadslaging der kamer uitmaken.

— Men verzekert dat de Raad van State zich tegenwoordig bezig houdt met het onderzoek van het nieuwe tarief der regten op den in- uit- en doorvoer.

— De bekende bankier *Ouvrard* bevindt zich tegenwoordig in deze residentie.

BELGIE.

BRUSSEL, den 10den November.

Op eergisteren den 8sten dezer hebben de afgevaardigden eene openbare zitting gehouden, bij welke 36 leden, hier geen verlof bekomen hebben, niet tegenwoordig waren. Aan de orde van den dag waren de deliberatien over de [illegible] wetten, omtrent welke de heer de Theux in der vorige zitting rapport heeft uitgebragt. (*Zie ons nommer van donderdag.*) Dat rapport werd nu, op voorstel van den heer *Gendebien*, herlezen en strekte, om de conceptwetten met het tegenwoordig rapport aan de ministers van justitie en van financien alsmede aan de rekenkamer te verzenden.

Deze conclusie der commissie werd verworpen, het concept dadelijk in deliberatie gebragt en met 52 tegen 6 stemmen aangenomen. Nadat de heer *Gendebien*, namens de commissie, tot onderzoek der concept-wet op de organisatie der regterlijke magt een voorstel had gedaan, scheidde de vergadering zonder bepaald adjournement.

Gisteren hebben geene der beide gedeelten van de wetgeving openbare vergadering gehouden.

— De heer *van de Weijer* is gisteren, gelijk wij te voren aangekondigd hadden, naar Londen vertrokken. Hij heeft, vóór zijn vertrek, met den generaal *Belliard* en den baron *von Stockmar* conferentie gehouden.

— Heden wordt er veel gesproken over de nieuwe benoemingen van ministers (*zie ons nommer van donderdag*). De benoeming van den heer *Goblet* tot minister van buitenlandsche zaken bevestigd zich; men voegt er die van den heer *de Theux* tot minister van binnenlandsche zaken bij. De benoeming van den heer *Goblet* baart verwondering en het aftreden van den heer *de Meulenaere* spijt.

— Wij lezen met verwondering, in het dagblad *l'Industrie*, de navolgende dandzaak, welke wij ons bevlijtigen mede te deelen, ten einde inlichtingen uit te lokken. » Het kapittel van Mechelen had den abt *Sterckx*, oud pastoor der Lieve-Vrouwe-Kerk te Antwerpen, als kandidaat tot het aartsbisdom van Mechelen voorgesteld. Maar Rome vergenoegt dien kandidaat niet, omdat hij slechts door het kapittel is voorgedragen, en dat de Heilige Vader verklaart alleen den Koning der Nederlanden te erkennen (*l'Emancipation*).

— De vermaarde londensche bankier *Rottschild* is alhier aangekomen.

— Een buitengewone *Courier* van Londen kondigt stellig aan, dat de ziekte, welke te Sunderland is uitgebarsten, geenszins de Aziatische Cholera of braakloop is. Het fransch ministerie heeft desniettegenstaande last gegeven, om alle schepen, welke uit de havens benoorden Yarmouth komen, aan eene quarantaine te onderwerpen.

GENT, den 9den November.

Gisteren hadden alhier oproerige bewegingen plaats onder de werklieden van de fabriek der heeren *Reyer* en *Rosseel*. Deze fabrikanten het dagloon verminderd hebbende, weigerden een deel van het werkvolk langer te werken, en werden handgemeen met de overigen die aan het werk waren gebleven. De politie kwam echter spoedig tusschen beiden, eenige oproerigen werden gearresteerd en de rust dra hersteld.

— Men verwacht hier van Ondenaerde 18 stukken geschut van verschillend kaliber, welke aldaar op affuiten gebragt en gemonteerd zijn; dezelve zijn voor Brussel bestemd. — Eergisteren is eene geheel complete batterij artillerie van de citadel naar de grenzen gezonden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7den November.

In de zitting van de kamer der gedeputeerden van heden, heeft de heer *Casimir Perier* een ontwerp van wet voorgedragen betrekkelijk het daarstellen eener reserve door het mobiliseren der nationale garden, zonder evenwel de leden aan hunne werkzaamheden te onttrekken. Onder de beweegredenen door den heer *Perier* in zijne rede ten dien einde voorgedragen, merkt men de volgende zinsnede op:

» En, mogt men nog verwijten van te vast aan het behoud van den vrede te gelooven, zoo nemen wij deze gelegenheid waar, om aan Frankrijk te herhalen, dat eene kalme en geruste toekomst voor hetzelve geopend wordt. Wij hoeven hetzelve tot vertrouwen uit, omdat het vertrouwen, in de tegenwoordigheden waarin wij ons bevinden niet alleen voordeeliger, maar ook redelijker dan de ongerustheid is, dewijl, al weigerden wij geloof aan alle vredelievende beloften en verzekeringen, wij nog het regt niet zouden hebben van ongerust te zijn; een driedubbelde muur van bajonetten is daar, om voor onze veiligheid in te staan."

— In den afgeloopen nacht zijn eenige dieven met beklimming en inbraak in de koninklijke bibliotheek doorgedrongen, waar zij eene aanzienlijke hoeveelheid antieke gouden medailles en andere kostbare voorwerpen gestolen hebben. De waarde van het gestolene, voor zoo ver de gehalte betreft, wordt op 100,000 francs begroot;

zeldzaamheid der medailles is het verlies on-
waardeerbaar.

Men vermeent dat het [illegible] bestaat uit 3000 gouden medail-
len, zeer uitmakende van de verzameling der romeinsche keizers, van *Pompejus* tot op *Constantijn*, alsmede uit een gouden vaas terwaarde van 10,000 franks en eenige griecksche medailles.

Men maakt de opmerking dat de bibliotheek tien bewaarders heeft, welke ieder 6000 fr. tractement hebben.

— De zaken van Belgie geeindigd zijnde, zoo zullen de gemagtigden van de drie mogendheden, onderteekenaars van het traktaat van 6 Julij voor de bevrediging van Griekenland, zich bezig houden met de keuze van een souverein voor dat land. Daar is kwestie, zegt men, van Prins *Frederik* van Nassau, van Prins *Paul* van Wurtemberg en van eenige andere Vorsten.

— Een brief van Genua behelst: de bankiers dezer stad, die in Julij aan de hertogin van *Berry* een wissel van 5,000 pond sterling betaald hebben, hebben er thans een tweede van 10,000 pond gehonoreerd. Deze voorschotten der Londensche bankiers zijn, zoo gezegd wordt, op de domeinen van Chambord en Rosnij gehijpothekeerd.

— Ons dagblad *La Temps* zegt, wegens de schorsing van de reis des koninga, het volgende: » De koning vertrekt niet; zulks is bij eene dagorder aangekondigd. Het voornaamste voorwendsel schijnt in den slechten staat der wegen en in de moeijelijkheid gezocht, om, gedurende dit jaargetijde, troepen bijeen te brengen; lieden die alles willen uitleggen, geven andere beweegoorzaken op. De reis hing van de prerogatie der kamer af. De president van den raad wilde den koning als vredes-waarborg vergezellen en hem niet aan den minister van oorlog overlaten. In dit oogenblik is niets onbeteekenend. Men wil de bevolking niet ongerust maken, en daarenboven zou een minister, zonder daarom hoveling te zijn of zonder zijnen ambtgenoot te mistrouwen, niet gaarne den koning aan andere ingevingen dan de zijne overlaten. Zoodat, nu de kamer niet geprorogeerd wordt, en de heer *Perier* den koning dus niet kan volgen, de wegen slecht en de soldaten niet gereed om bij elkander te trekken bevonden zijn geworden."

— De *National* schrijft:

» De kolonel *Muret*, welke zich sedert onderscheiden dagen te Ath bevindt, bezig zijnde met het belgisch legioen vreemdelingen te organiseren, is thans te Brussel; hij draagt den uniform van het legioen maar een hoedje als *Buonaparte*. Het schijnt, dat het gouvernement hem in het geheim gelast heeft, om geen Franschen in dat legioen toe te laten.

— Onze fondsen stonden heden (7): de 5 pCts kont. 95,05, op tijd 95,15; de 3 pCts kont. 68, op tijd 58,10. De Napelsche renten kont. 78,80, op tijd 78,90.

Wij lezen in *het Journal d'Anvers*:

» De inkwartiering is de zwaarste en ondragelijkste last in onzen tegenwoordigen toestand. Deze oorlogs-last, welke, moedwillig, door gedurige veranderingen in de ligging van troepen, schijnt te vermeerderen, is de schrik der huisgezinnen, welker onderhoud zij uitput. Men hoort niets dan klagten over de verdeeling der inkwartiering, welke de groote huizen weten te ontgaan [illegible] is aan dat stelsema van zoogenaamde verlichting en revolutie, dat ons zoo ellendig gemaakt heeft. Van de twintig dagen moet de arme ingezeten er tien militairen huisvesten met de kost. Wij kennen ingezetenen, welke in de week plegen te besparen, om zich zondags eens regt goed te doen, maar nu ook dat zondags-maal moeten nalaten, om dat zij verpligt zijn, die ongenoodigde gasten te voeden. Men moet die nederige woningen bezoeken, om het lijden, dat aldaar heerscht en de tranen, welke den huiselijken haard besproeijen, te kunnen schatten. En ter zelfder tijd weten de hoogere klassen, door egoisme en intrigue, dezen last te ontgaan.

» Wij vragen den minister van oorlog, welke eene militaire bevolking van België schijnt te willen maken, of hij ons, gedurende den gehaelen winter, met zulke inkwartieringen denkt lastig te vallen en de schadeloosstelling daarvoor onbepaald meent uit te stellen. Het publiek ziet thans duidelijk, dat het door alle die beloften der revolutie bedrogen is geworden, welker voornaamste kenmerk is, om altoos te vragen en nooit te geven."

Hetzelfde blad behelst onder de rubriek van: *Eerbied voor den eigendom*, het volgende:

» Op den 25sten oct. jl. heeft de militaire regering een commissionair, den eigenaar vertegenwoordigende van een groot, tot een pakhuis strekkend gebouw, gelast dat gebouw ter harer beschikking te stellen, ten einde er militairen in te plaatsen. De commissionair moest zulks weigeren, omdat dit pakhuis koopmanschappen bevatte, welke den belgischen consul te Londen toebehooren. Alstoen zijn er twee sappeurs gekomen en hebben de deur met smids-hamers opengeslagen.

» Deze expeditie is op den helderen dag geschied, onder het bestuur van wetten, welke de veiligheid van personen en goederen waarborgen en onder het beheer dier roemvolle constitutie, welke de vrijheid, de gelijkheid, de onafhankelijkheid en alle mogelijk geluk aan eenen iegelijk belooft.

» Wij weten zeer goed de omstandigheden te onderscheiden en een braaf militair, die gehoorzaamt en zijnen pligt betracht hoog waarde te schatten, maar een dergelijke aanslag tegen den eigendom is, welke ook onze tegenwoordige toestand zijn moge, onverschoonlijk. De staat van beleg ontslaat geenszins van wettige formaliteiten, en de verkrachting van domicilie en eigendom eens burgers moet door de wet gewroken worden, of er bestaat geene wet meer. Ieder moet de slagtoffers dezer gewelddadigheid aanraden, om de zaak voor de regtbank te trekken; er zijn toch nog regters binnen Antwerpen!"

[illegible] *Journal d'Anvers*. Als men nu bij deze door dat blad opgegeven daadzaken voegt, dat de straten dier stad vol versperringen zijn, dat de straatsteenen op de meeste plaatsen zijn opgenomen, en dat daardoor de stad naar eenen modderpoel gelijkt, die des avonds maar zeer slecht verlicht is, zoo dat men, zonder gevaar van hals en beenen te breken, niet kan uitgaan, dan zal wellig niemand tegenwoordig de lust bekruipen, om Antwerpen tot zijne woonplaats te verkiezen.

*** Het Plaatselijk Bestuur te *Terheijden*, door Zijne Excellentie den Heere Gouverneur der Provincie *Noord-Braband* tot het houden der gewone Jaarlijksche VETTE BEESTEN-MARKTEN geautoriseerd, brengt ter kennisse van de Koopers en Verkoopers van Vette Beesten, dat dit jaar dezelve zullen gehouden worden, op Donderdag den 17den en 24sten November en 1sten December.

Terheijden, den 10den November 1831.

Het Plaatselijk Bestuur voornoemd,
C. A. SEGERS.
Ter Ordonnantie van hetzelve,
De Secretaris,
C. ROMME.

*** Te Koop een koppel extra mooije licht bruine Meckelenburger MERRIJ-PAARDEN, te bevragen te 's Bosch, bij A. DOEMEN, Mr. Voerman, woonende aan de Vughterpoort. — Brieven franco.

TE KOOP

Een Zwart Merrie BLESPAARD, met twee witte achterpooten, oud 6 jaren; te bevragen bij den Heer J. LAHAYE, op de Drift te *Utrecht*.

*** Bij den Ondergeteekende zijn wederom in voorraad en te bekomen eene aanzienlijke kwantiteit HEESTERS en PLANTSOEN, van de om zijne fraaiheid, snelle wasdom, levendig groen en deugdzaam hout, tot alle schrijnwerkers arbeid geschikt, thans reeds genoegzaam bekende Eschdoorn met Eschenblad, ACER NEGUNDO.

Na de menigvuldige proeven, nu sedert verscheidene jaren achter een door kundige liefhebbers in het vak der Boomkweekerij, in alle de Provincien van ons Vaderland, met deze boomsoort in het groot genomen, en de gunstige uitslag, die dezelve over het algemeen gehad hebben, oordeelt hij het onnoodig, verder in herhaling te treden van de voordeelen, aan de kweeking van dezelve verbonden, als zijnde thans genoegzaam bekend, alleen moet hij hier aanmerken, dat deze *Acer Negundo* dit jaar zulk eene voorbeeldelooze groeikracht aan den dag heeft gelegd, dat de door hem te verzenden Planten in schoonheid en deugdzaamheid alles overtreffen, wat hij in vorige jaren heeft afgeleverd; de prijzen blijven echter dezelve.

Van de WITTE MOERBEZIEBOOM, tot opvoeding van de Zijdewormen geschikt en voor welks aankweeking hem door de hoofdelijke Huishoudelijke Maatschappij te Haarlem, eene rénumeratie of blijk van aanmoediging is toegelegd, is bij hem eene, nooit zeker in dit land geziene, verzameling van de fraaiste en fijnste geënte boomen voorhanden, alsmede zoogenaamde Sauvageons of ongeënte Kweekheesters en Plantsoen. — Daar nu deze boom, niettegenstaande alles, wat vroeger door ondervinding daartegen is aangevoerd, in onze gronden welig wast en de strengste winters doorstaat, zoo biedt hij ook dezelve aan, vooral aan hen, die door het in 't groot aankweeken van deze Boom en het in werking brengen van de Zijdeteelt, waartoe Provincien als Noord-Braband, Gelderland, bij uitstek geschikt zijn, eene weldaad aan hun Vaderland willen bewijzen, aan hun, die, met dit voornemen, uitgestrekte plantingen willen aanleggen, biedt hij niet alleen eene billijke vermindering aan, op de prijs hierna bepaald, der geënte boomen, mits men dezelve bij voorbeeld bij duizend stuks neme, maar bovendien is hij bereid aan zoodanige liefhebbers, alle die onderrigtingen mede te deelen, die hem vroeger onderzoek en eigen ondervinding hebben doen verkrijgen, zoo in het aankweeken van de Witte Moerbeziebomen zelve, als in het opvoeden van de Zijdewormen en alles, wat de Zijdeteelt betreft.

Ook zijn bij hem in voorraad, GLEDITSCHIA TRIACANTHOS of zoogenaamde *Christusdoorn*, deze welgroeijende in ons land aangekweekte fraaije soort van MIMOSA, welke deszelfs levendig, schoon groen en lange doorns, tot haagen en ondoordringbare heggen zeer geschikt.

PRIJZEN:

Acer Negundo, lang 1 El. . . . . *f* 12,50 per 1000 stuks.
Dito dito, gestruikt of gesneden *extra fraai* » 5,00 » 100 dito.
Dito dito, kweekheesters . . . . *f* 2,50 à » 5,00 » 25 dito.
Dito dito, heesters . . . . 30 à 50 Cents » stuk.
Witte geënte Moerbezieboomen, à feuille de rose (Rosenblad), *f* 5,00 per stuk.
Dito ongeënte dito, zoogenaamde Sativageons *f* 5, *f* 10 en *f* 20 per 100 stuks.
Gleditia Triachantos. . . . . 35 à 50 Cents per heester.
Dito dito . . . . . *f* 5 en *f* 10 » 100 stuks.
Balsemsparren, Acasia-heesters enz.

Alles franco 's Bosch.

Op den Huize *Ruwenberg* te *St. Michielsgestel*, Provincie *Noord-Braband*.

H. BERKEL.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Op Zaturdag den 12 November 1831. DE KLEINE STAD IN DUITSCHLAND, klucht in vier bedrijven, naar het Hoogduitsch van [illegible], als een der vrolijkste Stukken van dezen Schrijver genoegzaam en gunstig bekend; vooraf gegaan van VIER SCHILDWACHTEN OP ÉÉN POST, Blijspel in een bedrijf, naar het Hoogduitsch van *Vogel*.

** Gebroeders VAN ARUM te *Amsterdam*, zullen met het begin van 1832 uitgeven: ALPHABETISCH NAAMREGISTER der H. H. BOEKHANDELAREN, BOEKDRUKKERS en BOEKBINDERS in *Oud-Nederland*, nevens hunne CORRESPONDENTEN enz. enz., waartoe zij voorm. Heeren, welke nog niet algemeen bekend zijn of sedert korten tijd een dezer vakken aanvaard hebben, en zich in gemeld register begeeren gratis geplaatst te zien, hiervan in den loop dezer maand franco opgaaf te doen. — Wijders verwittigen zij, dat de bij hen uit te gevene *Afbeeldingen* der *Batailles* voor HASSELT en LEUVEN zeer spoedig het licht zullen zien, en verzoeken daarom de bestellingen hun te doen geworden.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.